

местности. Особый мотивационный тип прозвищ представляют собой топонимы, образованные от официальных названий городов и штатов.

Ключевые слова: неофициальный топоним, прозвище, оним, мотивация, мотивационный тип.

Summary

Nicknames or informal names for geographical objects belong to particularly interesting phenomena in the sphere of proper names. The article deals with the motivation of the informal place names in the USA that often indicate a special feature of the architecture, cultural, educational and sports activities characteristic of a particular city or state. Also, the nicknames based on the names of the notable city inhabitants make up quite a numerous group of the onyms in question. A special type of informal place names is represented by the nicknames derived from official city, town or state names.

Keywords: informal place name, nickname, onym, motivation, motivational type.

УДК 811.161.2'276.6:070

Панченко Т. С.,

аспірантка,

ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди”

ДИФУЗНІ ПРОЦЕСИ ЛЕКСИКИ В МОВІ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕРІОДИКИ (НА ПРИКЛАДІ ЛЕКСЕМ УСНОГО РОЗМОВНОГО МОВЛЕННЯ)

Вступ. На сучасному етапі розвитку української мови можна говорити як про позитивні зміни – відновлення престижу, звучання її в громадських місцях, у розмовах дітей і підлітків, зацікавленість її вивченням російськомовних студентів, так і негативні – подальше панування російської мови в багатьох населених пунктах нашої держави, а також постійне її вживання на радіо та телебаченні. Двомовність – процес, що негативно впливає на українську мову. Стихійне співіснування двох мов призводить до виникнення такого явища як суржик, який продовжує поширюватися областями, містами і селами нашої держави, спотворюючи українську літературну мову.

Значного поширення “гібридне українсько-російське мовлення” набуло наприкінці ХІХ – на початку ХХ століть [7, 105]. У часи радянської України вивчення суржику було забороненим. Однак попри табу дослідження суржику мали місце. Так свою розвідку цьому явищу присвятив Б. Антоненко-Давидович. За словами Лариси Масенко, науковець дав “чітке визначення суржику і пов’язаної з ним загрози тотального розмивання норм української літературної мови” у праці “Як ми говоримо” [7, 108].

Книга письменника була видана 1970 року, але незабаром цензура внесла її до списку забороненої літератури. Після оголошення незалежності нашої держави дослідження вчених щодо українсько-російського суржику активізувалися. Так, одна з перших дослідниць О. Сербенська продовжила роботу Б. Антоненка-Давидовича, розвиваючи його погляди.

Суржик, його появу, історію розвитку та місце в українській мовній системі описують у своїх працях Н. Дзюбишина-Мельник [3], Л. Масенко [7; 8], В. Радчук [10], Л. Ставицька [13], В. Труб [16], Т. Фудерер [18] та інші.

Серед учених, які приділяють увагу поширенню суржика в мові вітчизняних ЗМІ, виділяємо В. Дончика [4], Г. Євсєєву [5], І. Копистинську [6], Т. Монахову [9], О. Сухомлин [14], О. Тараненка [15].

Не зважаючи на те, що суржик став предметом вивчення значної кількості вчених, спостерігаємо недостатнє вивчення питання використання мовного явища в мові вітчизняної преси.

Метою статті є дослідити поширення суржика в українських ЗМІ початку ХХІ століття та визначити його роль у тексті.

Із мети випливають такі **завдання**:

1) опрацювати розвідки українських мовознавців стосовно суржика та розглянути його місце в мовній системі;

2) прослідкувати, яку роль виконує це мовне явище у вітчизняній періодиці;

3) розглянути приклади суржика в газетно-журнальних статтях та простежити їхнє значення.

Виклад основного матеріалу.

Суржик – це “1. Суміш зерна пшениці й жита, жита й ячменю, ячменю й вівса і т.ін.; борошно з такої суміші. 2. перен., розм. Елементи двох або кількох мов, об’єднані штучно, без додержання норм літературної мови; нечиста мова”, зокрема такі значення подає “Сучасний український словник” [12, 854]. Однак таке визначення не чітке, зауважує мовознавець Л. Масенко. На її думку, “не названо мов, що становлять його базу, тоді як суржик позначає цілком конкретну суміш мов, а саме українсько-російську” [7, 108]. Вона переконана, що суржик є різновидом усного мовлення, який виник унаслідок “хаотичного змішування елементів української та російської мовних систем” [8, 68].

В енциклопедії “Українська мова” подається таке тлумачення терміна: “(букв. – невисокої якості суміш зерна різних культур – пшениці й жита, а також жита і ячменю, ячменю й вівса тощо; борошно з такої суміші) – поширена в Україні розмовна назва ненормативного індивідуального мовлення певної особи та соціолекту певної групи, що будуються на основі змішування, інтерференції елементів двох і більше мов” [17, 665]. На думку укладачів енциклопедії, суржиком позначається явище, яким можна охарактеризувати змішані типи мов, зокрема українсько-польського, українсько-словацького, українсько-англійського та українсько-російського типів. “Але найчастіше під суржиком як соціолектом розуміють певний структурно-функціональний компонент українського просторіччя з помітною домішкою русизмів, що став розмовною мовою і фактично основним засобом спілкування більшості україномовного населення країни внаслідок масової тривалої контактної українсько-російської двомовності в її асиметричній (диглосній) формі” [17, 665].

Л. Ставицька відносить **суржик** до розмовного стилю. Він у мовному вжитку вихідця із села зберігся як “мова сімейна, код спілкування у товариських міжсобойчиках, між земляками, фамільярних стосунків як таких тощо. За таких умов суржик легко набував статусу української розмовної мови в місті” [13, 19]. В. Труб суржик вважає різновидом просторіччя. На його думку, він є “мовленнєвим (або текстовим) виявом низького культурно-освітнього рівня носіїв мови Х як

першої у ситуації нерівноправної (диглосної) двомовності, коли домінуюча (панівна) мова Y пригнічує та всіляко обмежує субстрат мови X” [16, 47–48].

О. Тараненко вводить термін *українсько-російський суржик*, розглядаючи його як явище і мовлення та стверджуючи, що він має два структурно-функціональні різновиди: соціолект і сукупність ідіолектів, що “диференціюють як за власне мовними ознаками, так і за психологічними настановами їх носіїв”. Українсько-російський суржик як соціолект “реалізується у двох функціональних формах вияву, з двома різними мотиваційними основами”: як ідіом спонтанного користування, що втілюється “в мовленні осіб з недостатнім культурно-освітнім рівнем” та ідіом більш усвідомлюваного користування, що проявляється в мовленні осіб, котрі “володіють як українською (принаймні пасивно), так і російською літературними мовами” [15, 16]. Суржик на рівні мовлення становить “небажане для самого мовця явище при його прагненні до контрольованого користуванні мовою” [15, 18]. Він “належить до тіла мови у статусі анормем, проте їх реєстр досить мінливий, чітко не окреслений, не кажучи вже про суржик як цілком асистемне явище, що перебуває за межами тіла національної мови” [3, 17]. Суржик становить загрозу для нормального функціонування української літературної мови, яка й досі перебуває під тиском російської. “Піджинізація мови – типовий наслідок співіснування мов, одна з яких зазнає тривалого й спланованого тиску як упосліджена мова колонізованого народу. Український піджин – суржик, – маючи свою специфіку, став об’єктом лінгвістичних досліджень вже на етапі тотального поширення, загрозливого для життя національної мови” [3, 16].

Отже, суржик – це різновид української загальнонародної мови, який виник унаслідок вживання мовцями слів української та російської мов; він створений поза будь-якими нормами і становить загрозу для національної мови.

На сьогодні мовознавці констатують той факт, що використання суржику в мові періодики – постійне явище, яке не так легко викоринити. “Дуже часто наша періодика рясніє помилками різного типу, найпоширенішими з-поміж яких є суржикові покручі, тобто російські слова, вимовлені на український лад, або українські слова, оформлені по-російськи” [5]. О. Сухомлин засвідчує, що використання автором суржику є виявом його розкутості у вираженні думок, а також демонстрацією неповаги, що тлумачиться як мовна агресія щодо своїх читачів, глядачів чи слухачів [14, 282]. О. Сербенська переконана: суржик – це назва “здеградованого, убогого духовного світу людини, її відірваності від рідного”, назва “для міщанини залишків давнього, батьківського, з тим чужим, що нівелює особистість, національно-мовну свідомість” [1, 6].

Досліджуючи вживання суржикізмів у мові вітчизняних ЗМІ, спостерігаємо активізацію цих слів у тематиці статей, у яких висвітлюються українсько-російські відносини. Автори беруть ці слова в лапки, примушуючи читача звернути на них увагу. Вони навмисне використовують суржик, аби надати тексту іронічного або саркастичного відтінку. Так, замість української і більш нейтральної за значенням лексеми *співвітчизники*, використовується – *соотєчєствєнніки*. Пор.: “*Всупереч тому, що казав Путін, в Україні немає однорідної групи "соотєчєствєнніков"*”

охочих повстати проти київської влади і створити нову сатрапію Москви” (Український тиждень, 10.01.2015).

У вітчизняній публіцистиці помітне збільшення кількості статей з критичними поглядами і думками щодо Росії, а посилені негативні оцінки допомагають суржикізму. До прикладу, відстежується вживання лексеми *оболванений*: обдурений, одурений; підманений; оступачений [11, т. II, 195]. Пор.: “Він думає, що, потопивши в крові своїх співвітчизників, зрівнявши їхні безіменні й лише пронумеровані могили із землею, і далі царюватиме в **“оболваненій”**, надуреній Росії” (Віче, 09.2014). Вживання в одному реченні суржиків *оболванена* та власне української лексеми *надурена* створює певний парадокс, однак, вважаємо, він не випадковий: автор навмисно його робить, щоб підкреслити абсурдність ситуації – російський народ обдурений тим, кого вони самі обрали. Ще один суржикізм – *ущемльонний*: ущемлений; уражений; зачеплений; ображений; скривджений, покривджений [11, т. III, 590] вживається для позначення тих, за ким ніби-то заступається Росія. Пор.: “Тож цілком імовірно, що незабаром у білорусів з’являться свої **“ущемльонні”** російськомовні, розп’яті хлопчики і замордовані снігурі” (Сільські вісті, 30.01.2015). Автор статті глузує з тих, хто вірить у нісенітницю про Україну та її народ, вигадані багатими на уяву російськими журналістами.

Використовуючи русизми під час критики сусідньої держави-агресора, автори статей створюють комічні ситуації. Наприклад, росіяни часто кричать про велич і могутність Російської Федерації, але українські журналісти піддають їхні пафосні слова осуду. Задля цього вони використовують русизми, які пишуть на український лад: великая та неделімая, тобто велика, або могутня, і неподільна. Пор.: “Після щедрої порції **“братської любові”**, якою не втомлюється частувати нашу державу Росія, навіть ті країни пострадянського простору, які досі її підтримували, потроху починають переоцінювати своє ставлення до **“вєлікої і нєдєлімої”**” (Сільські вісті, 30.01.2015). Суржикізм надають тексту саркастичного відтінку, натякаючи: не така вже Росія велика та могутня.

Ще одне словосполучення, яке складається із суржиків, – *русская земля*. Пор.: “Та й Путін добре подумав би, перш ніж назвати Південно-Східну Україну **“русской землей”**” (Тиждень, 20.11.2014). Завдяки суржикізму автор передає засудливе ставлення до слів російського керівництва щодо створення російської землі на території України.

Зневажливе ставлення до осіб із владних структур проявляється й у вживанні лексеми *власті*, що українською перекладаємо як *влада*. Пор.: “Сьогодні нові **власті** анексованого півострова відзначатимуть день відродження реабілітованих народів” (Україна молода, 21.04.2015). Вживаючи слово російською, автор показує пряме відношення керівництва Криму до Росії, яка зробила Сергія Аксьонова і Володимира Константинова своїми маріонетками, котрі своєю чергою дбають про власне збагачення, а не розвиток півострова. Журналісти часто не змінюють текст своїх співрозмовників, щоб читачі більше довіряли словам, сказаними героями оповіді. До прикладу, суржик *брєдні*: маячня; верзіння; нісенітниця, дурниці; вигадки (Русско-украинский, 1969, т. 1: 76) надає тексту

орозмовленості. Пор.: *“Дідок твердить, що “Путін на Донбасі не зупиниться”, а тітонька заперечує, що це **“брєдні”** і що “Донбас треба віддати Росії, аби вгамувалася”*” (Україна молода, 16.04.2015).

Суржикізм є поширеними і в публікаціях на військову тему. Одне з їхніх завдань – наблизити мову до розмовної, яка зрозуміла простим людям, котрі звикли до просторіччя, суржикі і т.д. До прикладу, трапляється кілька стилістично знижених лексем в одному реченні. Пор.: *“Техніка згоріла, палатки з речами. Але тоді я зрозумів: це все **вєщі**, а головне – життя **друзеї**”* (Газета по-українськи, 9.12.2014). Хоча і мають слова *вєщі* і *друзья* українські відповідники *речі* і *друзі*, однак автор спеціально використовує суржикізм, аби донести слухачу: пряма мова не змінена, усе написано правдиво. Це ж саме стосується суржикі *нєізнєстні*, тобто невідомі. Пор.: *“Я зі списку нікого не знала. Якіс **нєізнєстні** люди. Галочку поставила за № 1 та й пішла”* (Газета по-українськи, 27.01.2015). Автор передає мову жінки, яка мешкає на території, підконтрольній бойовикам ЛНР та ДНР.

Суржик *совєтизований* утворився від російської назви ССРСР. Українською звучало б *радянїзований*. Однак автор вживає лексему цілеспрямовано, щоб вказати: радянїзація певної кількості людей убила в них і любов до Батьківщини, і до рідної мови та культури. Пор.: *“Якби на Донбасі люди були не так сильно **“совєтизовані”**, то війни не було б”* (День, 31.04.2015). Слово використовується для посилення емоційності думки журналіста, який натякає патріоти не допустили б загарбника на своїй землі.

Суржик *грєобаний* не має описаного значення в академічних словниках, але є широко вживаними в різних соціальних групах. Його визначають як проклятий, чортовий (<http://slovoborg.su/definition/>). Пор.: *“Є інформація, що в одного з тих **“грєобаних”** козачих отаманів був день народження”* (Українське слово, 29.10-4.11.2014). Суржик дає негативну оцінку людям, котрі воюють проти українців на території Донецької та Луганської областей.

Немало суржикі в текстах про вибори та передвиборчу кампанію. Його вживання надає виконує функцію емоційного підсилення думки з метою висміяти чи викрити нечесні наміри політиків. Лексема *русскомірський* створена від словосполучення *руський мир*, який прагнуть створити на території країн пострадянського простору російські можновладці. Пор.: *“Якщо внести відповідні зміни до виборчого законодавства. Через цю просту кампанію й анексований Крим, й окуповані Донеччина та Луганщина вийдуть із зони сутінків, із зони **“русскомірського”** міфу”* (Український тиждень, 4.06.2015). У текстах української періодики суржикі підкреслює безглуздість затії Володимира Путіна та його прибічників. Суржиком, що несе негативно-оцінне значення, *благодєтелі* (українською мовою – благодійник) журналісти називають кандидатів у депутати. Пор.: *“Місцеві **“благодєтелі”**, що купують голоси за гречку і прикрашають недавно звільнені міста численними білбордами зі своїми зображеннями, повинні знайти засоби і для того, щоб повернути українське ім'я регіону”* (Український тиждень, 15.01.2015).

Таким чином висміюються амбіційні політики, котрі задля допомоги людям витрачають копійки, а на власну рекламу – десятки і сотні тисяч гривень.

Заслугує уваги соціальна тематика публіцистичних статей, які теж мають немало суржикізмів. Вони виконують різні функції. Одна з них – передавання зневажливого ставлення до деяких людей. Наприклад, лексема *зірка* має нейтральне значення, однак при вживанні її у формі суржиків зв'язка сприймається, як слово з негативно-оцінним змістом. Пор.: “Схоже, що топ-менеджери каналу взагалі сприймають нові реалії як тимчасовий “поворот не туди”, а коли так, то навіть відмовлятися від російських **“зв'язок”** на цьому святі вседозволеності?” (Український тиждень, 15.01.2015).

Інша функція суржиків в публікаціях соціально-побутової тематики – передавання прямої мови людини, яка розповідає про подію чи новину. Поширеними суржиками в бесідах українців, зокрема й на сторінках газет і журналів, є *водітель – водій*, або *шофер, понав – потрапив, посьолок – селище, празник – свято, віси – ваги*. Пор.: “А так ми злетіли в кювет. **Водітеля** викинуло, він **понав** під нашу вантажівку, вижив” (Газета по-українськи, 3.02.2015). “Залишилися без водопостачання 1700 жителів **“посьолка”** та хутора Комашник в Оженіні. Питну воду людям привозять з Острога” (Волинь, 31.01.2015). “Сьогодні козам **празник**. Купив їм мішечок кукурудзи. Дам піввідра, хай посмакують. Так нічого не даю, бо не маю, – каже 63-річний Валерій Кіловатий” (Газета по-українськи, 27.01.2015). “Можете на контрольних **вісах** переважить, – каже вусатий чоловік. – Даю гарантію, що не обважив” (Країна, 22.01.2015). Таким чином автор невеликими вкрапленнями суржиків робить пряму мову людей більше наближеною до народно-розмовної.

Висновки. Отже, суржик – мовне явище, що існує поза мовними нормами. Часто журналісти навмисне використовують це мовне явище задля досягнення різних цілей. Так, одна з них – донести до читача пряму мову респондента, не змінюючи її, навіть якщо є помилки. Таким чином журналіст показує, що інформація доноситься з самих уст співрозмовника і є достовірною. Ще одна ціль – показати низький культурно-освітній рівень так званого “героя”, котрого прагнуть зобразити як негативного персонажа. Також автори використовують суржик задля висміювання чи засудження людини, події чи явища. У цьому випадку він носить негативно-оцінний характер. Найчастіше суржик бачимо в текстах суспільно-політичної тематики, особливо при описуванні російсько-українських відносин, не менше їх і в публікаціях про війну на Сході України.

Вважаємо, що питання вживання суржиків в українській періодиці не вичерпане і заслугоує подальшого вивчення, адже у статті розглянуте лише усвідомлене його використання авторами. На сьогодні спостерігається й неусвідомлене вживання суржиків в публіцистиці.

Література

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити : [посібник] / [за заг. ред. О. А. Сербенської]. – Львів : Світ, 1994. – 152 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо / Б. Д. Антоненко-Давидович. – К. : Радянський письменник, 1970. – 254 с.

3. Дзюбишина-Мельник Н. Я. Суржик і суржикізм: стилістичні ресурси / Н. Я. Дзюбишина-Мельник // Наукові записки : [наук. зб.]. – 2010. – С. 16–20.
4. Дончик В. Г. Мова не винна: Про суржик, двомовність і грамотність на українському ТБ / В. Г. Дончик // Слово і час. – 2001. – № 2. – С. 68–77.
5. Євсєєва Г. П. До питань культури мовлення в ЗМІ (на прикладі видань Дніпропетровщини) [Електронний ресурс] / Г. П. Євсєєва, В. С. Єгорова // Вісник Дніпропетровського ун-ту. Серія: Мовознавство. – 2011. – Вип. 17. – Т. 3. – Режим доступу : <http://www.stationline.org.ua/filologiya/52/7145-do-pitan-kulturi-movlennya-v-zmi-na-prikladi-vidan-dnipropetrovshhni.html>.
6. Копистинська І. М. Мовні покручі на сторінках української преси: прагнення бути ближчим до читача чи прояв інформаційної експансії (на прикладі “Газети по-українськи”)? / І. М. Копистинська // Освіта Регіону. – 2012. – № 1. – С. 216–220.
7. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір / Л. Т. Масенко. – К. : ВД “КМ Академія”, 2004. – 163 с.
8. Масенко Л. Т. Нариси з соціолінгвістики / Л. Т. Масенко. – К. : ВД “Києво-Могилянська академія”, 2010. – 243 с.
9. Монахова Т. В. Кризовий стан мовленнєвої культури як одна з проблем культури соціальної [Електронний ресурс] / Т. В. Монахова // Наукові праці. – 2002. – Режим доступу : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2002/24-11-12.pdf>.
10. Радчук В. Д. Суржик як недопереклад / В. Д. Радчук // Українська мова та література. – 2000. – № 11. – С. 11–12.
11. Русско-украинский словарь : [в 3 т.] / [под. ред. Головащука С. И., Коробчинской Л. А., Пилинского Н. Н.]. – К. : Наукова думка, 1969.
12. Словник української мови : [в 11 т.] / [за ред. І. К. Білодіда]. – К. : Наукова думка, 1978. – Т. 9. – С. 854.
13. Ставицька Л. О. Блудний суржик. Міф, мова, стиль / Л. О. Ставицька // Мандрівець. – 2002. – № 1. – С. 18–27.
14. Сухомлин О. Ю. Проблема суржику в контексті мовної толерантності журналіста / О. Ю. Сухомлин // Вісник Львівського університету. – 2009. – Вип. 32. – С. 282–291.
15. Тараненко О. О. Українсько-російський суржик: статус, тенденції, оцінки, прогнози / О. О. Тараненко // Мовознавство. – 2008. – № 1. – С. 14–30.
16. Труб В. М. Явище “суржику” як форма просторіччя в ситуації двомовності / В. М. Труб // Мовознавство. – 2000. – № 1. – С. 46–57.
17. Українська мова : енциклопедія / [редкол. : Русанівський В. М. (співголова), Тараненко О. О. (співголова), Зяблюк М. П. та ін.]. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Вид-во “Українська енциклопедія” ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
18. Фудерер Т. О. Термінологічно-поняттєва сутність суржику / Т. О. Фудерер // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2008. – № 6. – С. 114–118.
19. Народный словарь русского языка [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://slovoborg.su/definition/>.

Анотація

У статті розглядається питання використання суржику в українській мові. На прикладах із друкованих періодичних видань початку ХХІ століття окреслено специфіку вживання цього мовного явища та зроблено пояснення значень суржикізмів, що зазвичай носять негативно-оцінний характер. Досліджено, що суржик зустрічається в різних тематичних групах, однак найчастіше його використовують при описуванні відносин України та Росії і військових подій. У статті здійснено короткий аналіз досліджень вітчизняних мовознавців щодо існування в українській мові суржику та зроблено висновки про це мовне явище.

Ключові слова: суржик, просторіччя, соціолект, розмовне мовлення, суміш мов, український піджин, періодичні видання.

Анотация

В статье рассматривается вопрос использования суржика в украинском языке. На примерах с печатных периодических изданий начала XXI века очерчено специфику употребления этого языкового явления и сделано объяснения значений суржикизмов, что обычно несут негативно-оценочный характер. Исследовано, что суржик встречается в разных тематических группах, но чаще всего его используют во время описывания отношений Украины и России военных действий. В статье сделан краткий анализ исследований отечественных языковедов относительно существования в украинском языке суржика и сделаны выводы про это языковое явление.

Ключевые слова: суржик, просторечие, социолект, разговорная речь, смесь языков, украинский пиджин, периодические издания.

Summary

The article is devoted to the question of using of interfered speech (surzhyk) in Ukrainian language. On the examples of periodicals of XXI century the specific using of the linguistic phenomenon is considered, and the importance of interfered speech (surzhyk) that usually have negative-evolving nature is outlined. It is investigated that interfered speech (surzhyk) is found in different thematic groups, but frequently it is used in the description of relations between Ukraine and Russia and military events. This article provides a brief analysis of research of native linguists on the existence in Ukrainian language of interfered speech (surzhyk) and conclusions of this linguistic phenomenon.

Keywords: interfered speech (surzhyk), vernacular, sociolect, speaking, the mixture of languages, pidgin Ukrainian, periodicals.

УДК 811.111'37'06:008

Тараненко О. В.,
кандидат філологічних наук,
Запорізький національний університет

ІДЕОНІМИ З ОЦІННИМ КОМПОНЕНТОМ ЗНАЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

1. Вступні зауваження

Стаття присвячена аналізу семантичних особливостей оцінних ідеонімів у британському та американському варіантах сучасної англійської мови, а саме мовних одиниць типу брит. *Splendid Isolation* “блискуча ізоляція, зовнішньополітична доктрина, відповідно до якої Великобританія уникала укладення завчасних і довгострокових союзів з іншими державами з метою збереження повної свободи дій в політиці для встановлення і зміцнення впливу в Європі; здійснювалася протягом другої половини XIX ст.”, амер. *the Great Depression* “Велика депресія, величезна економічна криза, що охопила США у 1929–32 рр.”), *Dean's List* “(у США) список студентів, які досягли високих результатів у навчанні”, *Happy days are Here Again* “Повернулись щасливі дні”, пісня, популярна в США в 1930-ті рр. Ідеооніми визначаються як найменування предметів розумової, ідеологічної та художньої сфери діяльності людини” [19, 61], тобто є однією з груп ономастичних одиниць.

Оніми вже тривалий час привертають увагу лінгвістів. Проблеми ономастики досліджуються в роботах О. А. Леоновича, В. А. Ніконова, Н. В. Подольської, В. О. Ражиної, А. І. Рибакіна, О. В. Суперанської, А. В. Чігірьової та багатьох інших [14–15; 18–19; 22–23; 27–28; 36]. Існує чимало праць із окремих галузей цієї